

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Відокремлений структурний підрозділ
«Бережанський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і природокористування України»**

Відділення економіки та прикладної екології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Головою приймальної комісії ВСП
«Бережанський фаховий коледж НУБіП
України»

Протокол № 7 від «26» 04 2024 року

Голова приймальної комісії
Світлана ПИЛИПИШИН

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

**для здобуття освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший
бакалавр» у ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»
на основі повної загальної середньої освіти**

Розглянуто і схвалено

на засіданні циклової комісії гуманітарних
дисциплін

Протокол № 8 від «18» квітня 2024 року

Голова циклової комісії
Світлана КУЦА

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди з історії України, розроблено згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти та чинній навчальній програмі з історії України. «Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України, здобутих на основі повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України № 696 від 26.06.2018 р. відповідає навчальним програмам і включає у себе курс історії України з періоду Першої світової війни до сьогодення.

Співбесіда має на меті перевірити знання, уміння, навички та інші компетентності вступника з історії України, що є достатніми для здобуття фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої з відповідної спеціальності, за якою вступник має право проходити конкурсний відбір відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття фахової передвищої освіти 2023 року у ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України».

Програма передбачає перевірку готовності вступника до здобуття ним фахової передвищої освіти, тобто наявність теоретичних знань з різних розділів історії України. Матеріал програми «Історія України» поділяється на такі теми:

«Україна в роки Першої світової війни», «Початок Української революції», «Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності», «Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні», «Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні», «Західноукраїнські землі в міжвоєнний період», «Україна в роки Другої світової війни», «Україна в перші повоєнні роки», «Україна в умовах десталінізації», «Україна в період загострення кризи радянської системи», «Відновлення незалежності України», «Становлення України як незалежної держави», «Творення нової України».

Співбесіда проводиться за допомогою використання завдань різного типу, що дозволить абітурієнтові показати свій рівень розуміння історичних процесів загалом та процесів. Що відбувалися в історії України в різні періоди зокрема. За допомогою цього буде надана комплексна оцінка індивідуального рівня знання історії України кожного абітурієнта.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ ЗАВДАНЬ СПІВБЕСІДИ

Співбесіда проводиться за білетами, складеними згідно з навчальними програми з історії України для загальноосвітніх середніх навчальних закладів та Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України:

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1. Україна в роки Першої світової війни.	Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Военні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр.	Розпізнавати на картосхемі військові події на території України в 1914–1917 рр., бойовий шлях легіону УСС, Галицько-Буковинське генерал-губернаторство; характеризувати територіально-політичні плани ворогуючих держав щодо українських земель, позиції українських політичних сил щодо війни, політичне життя та соціально-економічне становище населення в роки війни; діяльність вказаних історичних діячів; визначати політичні та соціально-економічні наслідки війни для українського суспільства.
2. Початок Української революції	Революційні події в Україні в 1917 – на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.	Характеризувати діяльність УЦР, українських партій; основні положення універсалів УЦР; взаємовідносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією; боротьбу за владу в Києві в жовтні-листопаді 1917 р.; ультиматум Раднаркому; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини Української революції, її характер; роль «Всеукраїнських з'їздів рад» у містах Київ та Харків; причини та наслідки першої війни більшовицької Росії з УНР; здобутки і прорахунки УЦР в державотворчому процесі; пояснювати історичне значення універсалів УЦР.
3. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення	Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у	Розпізнавати на картосхемі територію Української Держави Павла Скоропадського; хід воєнних дій на території України в 1918–1921 рр.; характеризувати

державності	Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польськорадянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919–1922 рр.). Культура та духовність.	внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана Павла Скоропадського, Директорії УНР, ЗУНР, Української Радянської Соціалістичної Республіки (УРСР), зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, Ризького мирного договору, культурне життя в Україні в 1918–1921 рр.; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини гетьманського перевороту та падіння влади гетьмана Павла Скоропадського; особливості внутрішнього та зовнішнього становища УНР часів Директорії; причини та наслідки українсько-польської війни та підписання Симоном Петлюрою Варшавської угоди; причини поразки Української революції; пояснювати історичне значення відновлення української державності на східно- та західноукраїнських землях та об'єднання українських держав.
4. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні	Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Входження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згорання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.	Характеризувати складові непу, процес стабілізації економічного й соціального життя в Україні; національну, релігійну та церковну політику в Україні, коренізацію/українізацію та її наслідки, особливості української культури; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини та наслідки вступу УРСР в СРСР; причини та особливості впровадження непу в Україні; українізації, її вплив на суспільство та українську культуру.
5. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні	Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932–1933 рр. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х початку 1930-х рр. Згорання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні.	Характеризувати сутність політики форсованої індустріалізації та насильницької колективізації; взаємозв'язок між складовими політики сталінського тоталітарного режиму; зміни в соціальній структурі населення, особливості культурного життя періоду; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини, джерела фінансування та наслідки політики

	<p>Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.</p>	<p>форсованої індустріалізації та насильницької колективізації; причини та наслідки масових репресій, Голодомору; пояснювати взаємозв'язок між економічними перетвореннями та структурними змінами в суспільстві, масовими репресіями.</p>
<p>6. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період</p>	<p>Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільнополітичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільнополітичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.</p>	<p>Розпізнавати на картосхемі українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини, територіальні межі Карпатської України; характеризувати вплив міжнародної ситуації 1920-1930-х рр. на політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини в українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, різні течії національного руху, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 1930-х рр.; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини поділу українських земель між різними державами в 1920–1930-х рр. та їх наслідки для суспільства; причини і наслідки діяльності українських політичних сил.</p>
<p>7. Україна в роки Другої світової війни</p>	<p>Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939-1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941- 1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акту відновлення Української</p>	<p>Розпізнавати на картосхемі українські землі, приєднані до УРСР у 1939–1940 рр.; основні події, пов'язані з початком та завершенням вигнання з України німецьких загарбників і їх союзників; окупаційні зони, на які була поділена Україна; території активних дій різних течій руху опору окупантам; характеризувати суть гітлерівських планів «Барбаросса» та «Ост», «нацистського нового порядку», Голокост, діяльність українського визвольного руху, діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати наслідки радянсько-німецьких договорів 1939 р. для українських земель, політики радянізації ново приєднаних до УРСР територій, причини поразок Червоної армії у 1941–1942 рр., основні результати, та наслідки війни для України й</p>

	<p>Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942–1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.</p>	<p>українського народу, внесок українського народу в перемогу над нацистською Німеччиною та її союзниками; особливості культури й духовного життя в період війни; пояснювати наслідки найважливіших воєнних подій 1941–1944 рр. на території України, депортації кримських татар та інших народів Криму.</p>
<p>8. Україна в перші повоєнні роки</p>	<p>Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянзації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944–1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944–1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.</p>	<p>Розпізнавати на картосхемі зміни в адміністративно-територіальному устрої України; характеризувати політику влади щодо соціально-економічного, культурного, релігійного і повсякденного життя, хід операцій «Вісла» та «Захід»; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати особливості та наслідки радянзації західних областей, причини та наслідки проведення операцій «Вісла» та «Захід», розгортання ідеологічних кампаній; пояснювати причини масового голоду в Україні, ліквідації УГКЦ.</p>
<p>9. Україна в умовах десталінізації</p>	<p>Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.</p>	<p>Характеризувати зміни в адміністративно-територіальному устрої України; характеризувати сутність процесу десталінізації; спроби реформ управління економікою в середині 1950-1960-х рр., особливості розвитку культури; сутність антирежимного руху та його течії; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; пояснювати причини та наслідки входження Кримської області до складу УРСР; визначати наслідки процесу лібералізації, реформ для українського суспільства, причини виникнення та значення антирежимного руху.</p>

<p>10. Україна в період загострення кризи радянської системи</p>	<p>Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримсько-татарський національний рух. Культура й духовність.</p>	<p>Характеризувати наслідки змін в політичному керівництві УРСР на початку 1970-х рр.; стан економіки; основні вимоги та напрями дисидентського руху 1960–1970-х рр., явища у сфері культури, політику зросійщення; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати причини політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, активізації спротиву, досягнення та проблеми розвитку соціальної сфери; пояснювати значення дисидентського руху.</p>
<p>11. Відновлення незалежності України</p>	<p>Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу. Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.</p>	<p>Характеризувати зміст та основні напрями політики «перебудови», розгортання соціального і національного рухів, зв'язок між національно-демократичним і дисидентським рухами як формами українського визвольного руху, процес формування багатопартійності, зміст Декларації про державний суверенітет України та Акту проголошення незалежності України, особливості соціально-економічної становища УРСР; діяльність вказаного історичного діяча; визначати причини та наслідки поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення, падіння авторитету Комуністичної партії України; пояснювати причини розпаду СРСР і його наслідки для державотворення в Україні; значення відновлення незалежності України.</p>
<p>12. Становлення України як незалежної держави</p>	<p>Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991–1998 рр. та в 1998–2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства.</p>	<p>Розкривати адміністративно-територіальні одиниці України; характеризувати державотворчі процеси, зміни в політичному, соціально-економічному, національному, культурному житті, здобутки України на шляху інтеграції у європейський, світовий простір; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності; пояснювати причини європейської інтеграції</p>

	Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.	України.
13. Творення нової України	Суспільно-політичне життя України в 2005–2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного, врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС для громадян України. Культура й духовність.	Характеризувати перебіг державотворчих процесів в Україні впродовж останнього десятиліття; природу походження, рушійні сили та значення Євромайдану і революції Гідності; чинники формування громадянського суспільства в незалежній Україні; важливість для України політичної асоціації, економічної інтеграції та впровадження безвізового режиму з ЄС; діяльність та здобутки вказаних історичних діячів; визначати основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності; основні тенденції та протиріччя соціально-економічного розвитку України в 2005-2008, 2008–2014 і після 2014 р.; пояснювати передумови, ознаки та наслідки агресії та відкритого вторгнення Росії проти України.

3. ВИМОГИ ДО СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Вступник повинен знати:

- значення понять і термінів «історія», «історія України», «хронологія», «історичне джерело», «археологія», «цивілізація» та інших;
- основні дати відповідно до подій, явищ, процесів;
- дати та події, явища, процеси з періодів історії України, факти-події – з явищами, процесами;
- чітку послідовність історичних подій, явищ, процесів;
- правильність застосування в історичному контексті вказаних понять і термінів.

Вступник повинен вміти:

- орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причино-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно- історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства;
- орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;
- працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;
- визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;
- формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати

зв'язки між історією і сучасним життям

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Результати співбесіди для вступників, які вступають на основі повної загальної середньої освіти, оцінюють за шкалою від 100 до 200 балів.

За результатами співбесіди рівень знань абітурієнтів оцінюється за шкалою 100–200 або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів
100	Абітурієнт (абітурієнтка) на елементарному рівні відтворює матеріал, називаючи факт або явище; лексика висловлювання дуже бідна; не вміє узагальнити матеріал, не наводить приклади.
105	Абітурієнт (абітурієнтка) розуміє навчальний матеріал і може відтворити фрагмент з нього окремим реченням, будує лише окремі фрагменти висловлювання; лексика бідна й одноманітна; не вміє узагальнити матеріал, не наводить приклади.
110	Абітурієнт (абітурієнтка) розуміє навчальний матеріал і за допомогою екзаменаторів дає відповідь у формі висловлювання (відтворює зміст у певній послідовності), висловлювання не є завершеним, хибує на непослідовність викладу, пропускає фрагменти, важливих для розуміння думок; висловлювання недоречні; не вміє узагальнити матеріал.
115	Абітурієнт (абітурієнтка) має уявлення про зміст питання, може узагальнити незначну його частину, висловлювання характеризується уже певною завершеністю, зв'язністю; проте є недоліки за рядом показників, наприклад: характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; не вміє узагальнити матеріал; наводить неправильні приклади.
120	Абітурієнт (абітурієнтка) знає теоретичний зміст питання, переказує окрему його частину, висловлює оцінювальне судження і доводить його одним-двома аргументами, завершує відповідь простим узагальненням, зміст питання значною мірою розкритий, але трапляються недоліки за низкою показників: відповіді властива поверховість висвітлення теми, основна думка не проглядається, бракує єдності стилю висловлювання; наводить невдалі приклади.
125	Абітурієнт (абітурієнтка) знає теоретичний зміст питання, може переказати значну його частину, з допомогою екзаменаторів акцентує увагу на головних моментах, уміє формулювати думку, встановлює окремі причинно-наслідкові зв'язки, робить теоретичне узагальнення, але не наводить приклади, висловлювання характеризується недоліками за кількома показниками: відсутня самостійність суджень, їх аргументованість.
130	Абітурієнт (абітурієнтка) знає теоретичний зміст питання, може переказати значну його частину, з допомогою екзаменаторів акцентує увагу на головних моментах, уміє формулювати думку, встановлює окремі причинно-наслідкові зв'язки, робить теоретичне узагальнення з прикладами, висловлювання характеризується недоліками за кількома показниками: відсутня самостійність суджень, їх аргументованість; наводить невдалі приклади.
135	Абітурієнт (абітурієнтка) володіє матеріалом і навичками аналізу, самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, але в роботі є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується; наводить невдалі приклади, але самостійно вносить поправки.
140	Абітурієнт (абітурієнтка) володіє матеріалом, виправляє допущені помилки, добирає докази на підтвердження висловленої думки, самостійно будує достатньо повне, осмислене, самостійно і в цілому висловлювання, проте трапляються ще недоліки; наводить невдалі приклади, але самостійно вносить поправки.

145	Абітурієнт (абітурієнтка) володіє матеріалом та навичками детального аналізу запропонованого завдання, застосовує теорію в конкретних ситуаціях, демонструє правильне застосування матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи на підтвердження власних міркувань, самостійно будує, повний, логічно викладений текст, бракує послідовності викладу.
150	Абітурієнт (абітурієнтка) володіє матеріалом та навичками детального аналізу запропонованого завдання, застосовує теорію в конкретних ситуаціях, демонструє правильне застосування матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи на підтвердження власних міркувань, самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; розкриває тему, однак припускається окремих недоліків: здебільшого це відсутність належної її аргументації.
155	Абітурієнт (абітурієнтка) володіє теоретичним матеріалом та навичками детального аналізу запропонованого завдання, систематизує, узагальнює дібраний матеріал, та не вистачає творчого підходу до наведення прикладів, буде послідовний, повний текст, враховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на теоретичний матеріал; наводить приклади, але вони не є точними.
160	Абітурієнт (абітурієнтка) володіє теоретичним матеріалом та навичками детального аналізу запропонованого завдання, виявляє початкові творчі здібності, систематизує, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал, буде послідовний виклад матеріалу, враховує комунікативне завдання.
165	Абітурієнт (абітурієнтка) володіє теоретичним матеріалом та навичками детального аналізу запропонованого завдання, виявляє початкові творчі здібності, систематизує, узагальнює та творчо використовує дібраний матеріал, буде послідовний виклад матеріалу, враховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на теоретичний матеріал.
170	Абітурієнт (абітурієнтка) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками детального аналізу запропонованого завдання, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, буде послідовний, повний текст, висловлює власні думки, добирає точні, але не завжди переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції.
175	Абітурієнт (абітурієнтка) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками детального аналізу запропонованого завдання, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, буде послідовний, повний текст, висловлює власні думки, добирає точні, переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції.
180	Абітурієнт (абітурієнтка) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками детального аналізу запропонованого завдання, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, буде послідовний, повний текст, висловлює власні думки, добирає точні, переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції; наводить приклади(не систематично).
185	Абітурієнт (абітурієнтка) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями й навичками детального аналізу запропонованого завдання, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, буде послідовний, повний текст, висловлює власні думки, добирає завжди переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції; наводить приклади.
190	Абітурієнт (абітурієнтка) вільно володіє матеріалом та навичками аналізу завдання, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той

	самий предмет, наводить приклади на підтвердження того чи іншого правила.
195	Абітурієнт (абітурієнтка) вільно володіє матеріалом та навичками аналізу завдання, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, наводить точно приклади на підтвердження того чи іншого правила.
200	Абітурієнт (абітурієнтка) вільно володіє матеріалом та навичками аналізу завдання, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації, самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певних життєвих проблем; завжди наводить точно приклади на підтвердження того чи іншого правила.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія України : підруч. для 7 кл. закл. загал. серед. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2020. – 144 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/1491-istoriya-ukrainy-7-klas-gisem-2020.html>
2. Історія України: підруч. для 8 кл. закл. загал. серед. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2021. – 192 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/1428-storya-ukrayini-gsem-8-klas.html>
3. Історія України: підруч. для 9 кл. закл. загал. серед. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2017. – 288 с. Режим доступу: <https://shkola.in.ua/787-istoriia-ukrainy-9-klas-hisem-2017.html>
4. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 240 с. Режим доступу: <https://shkola.in.ua/1750-istoriia-ukrainy-10-klas-hisem-2018.html>
5. Історія України (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Харків: Вид-во «Ранок», 2019. – 288 с. Режим доступу: <https://shkola.in.ua/1786-istoriia-ukrainy-11-klas-hisem-2019-stand.html>
11. Програма ЗНО з історії України 2022 року, затверджена наказом Міністерства освіти і науки № 696 від 26 червня 2018 року. Режим доступу: <https://osvita.ua/doc/files/news/10/1006/History.pdf>